

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

**ЕКСПЛУАТАЦІЙНА ПРИДАТНІСТЬ
БУДІВЕЛЬ ТА СПОРУД.
ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ**

ДБН В.1.2-XX:201X

(остаточна редакція)

Київ
Міністерство регіонального розвитку, будівництва
та житлово-комунального господарства України
201X

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО:

ДП "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва" (ДП "НДІБВ")

РОЗРОБНИКИ:

Балицький В.С., д-р техн. наук, проф.;
Галінський О.М., канд. техн. наук – керівник розробки;
Григоровський П.Є., канд. техн. наук;
Іваненко В.О., канд. техн. наук; **Мурасьова О.В.**;
Ратнер Я.Л.; **Садовський В.І.**, канд. техн. наук – відповідальний виконавець;
Хохлін Д.О., канд. техн. наук;
Чуканова Н.П.; **Червяков Ю.П.**, канд. техн. наук.

ДП "Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій" (ДП НДІБК)

Любченко І.Г., канд. техн. наук; **Немчинов Ю.І.**, д-р техн. наук,
Слюсаренко Ю.С., канд. техн. наук,
Тарасюк В.Г., канд. техн. наук, **Фаренюк Г.Г.**, д-р техн. наук,
Хавкін О.К., канд. техн. наук.

За участю:

Київський національний університет будівництва і архітектури (КНУБіА) – **Малишев О.М.**, канд. техн. наук;
Корнієнко М.В., канд. техн. наук;
Національний авіаційний університет, Інститут аеропортів (НАУ ІАП) – **Костира Н.О.**, канд. техн. наук.

2 ВНЕСЕНО:

3 ПОГОДЖЕНО:

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки України (Держгірпромнагляд України)

4 ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Мінрегіону України від №.....
з наданням чинності з

НАБРАННЯ ЧИННОСТІ:

5 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

ЗМІСТ

1	Сфера застосування
2	Нормативні посилання
3	Терміни та визначення понять
4	Загальні положення
5	Підтримання експлуатаційної придатності об'єктів
6	Обстеження об'єктів для визначення їх технічного стану
	Додаток А Принципи забезпечення експлуатаційної придатності об'єктів протягом їх життєвого циклу
	Бібліографія

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Експлуатаційна придатність будівель та споруд. Основні положення

Эксплуатационная пригодность зданий и сооружений.

Основные положения

Service ability of buildings.

Substantive provisions

Чинні від 201X-__-__

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Ці Норми встановлюють загальні вимоги щодо забезпечення експлуатаційної придатності існуючих будинків, будівель, споруд, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури (далі – об'єктів).

1.2 Норми застосовують також при розробленні проектної та експлуатаційної документації об'єктів, яка має забезпечувати підтримання експлуатаційної придатності об'єктів на всіх етапах життєвого циклу.

1.3 Забезпечення експлуатаційної придатності об'єктів здійснюється відповідно до будівельних норм та національних стандартів, які відображають специфіку їх побудови, з дотриманням вимог цих Норм. У разі відсутності спеціальних вимог слід керуватися цими Нормами безпосередньо.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цих Нормах є посилання на такі документи:

ДК 018-2000 Державний класифікатор будівель та споруд

ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд

ДБН А.2.2-3:2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво

ДБН А.3.1-5-20XX¹ Організація будівельного виробництва

ДБН В.1.1-7-2002 Пожежна безпека об'єктів будівництва

ДБН В.1.1-31:2013 Захист територій, будинків і споруд від шуму

¹ На розгляді

ДБН В.1.2-6-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Механічний опір та стійкість

ДБН В.1.2-7-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека

ДБН В.1.2-8-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека життя і здоров'я людини та захист навколишнього природного середовища

ДБН В.1.2-9-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека експлуатації

ДБН В.1.2-10-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Захист від шуму

ДБН В.1.2-11-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Економія енергії

ДБН В.1.3-2:2010 Геодезичні роботи у будівництві

ДБН В.2.6-31:2006 Теплова ізоляція будівель

ДБН В.3.1-1-2002 Ремонт і підсилення несучих і огорожувальних будівельних конструкцій і основ промислових будинків та споруд

ДСТУ-Н Б А.1.1-81:2008 Система стандартизації та нормування в будівництві. Основні вимоги до будівель і споруд. Настанова із застосування термінів основних вимог до будівель і споруд згідно з тлумачними документами Директиви Ради 89/106/ЄЕС

ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять

ДСТУ 2860-94 Надійність техніки. Терміни та визначення

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цих нормах використані терміни установлені в таких документах:

Кодекс цивільного захисту України [1]: **пожежна безпека, техногенна безпека;**

ДК 018: **інженерна споруда;**

ДБН А.2.2-1: **навколишнє середовище, навколишнє природне середовище, навколишнє техногенне середовище, оцінка впливів на навколишнє середовище (ОВНС);**

ДБН А.2.2-3: **будівля, будинок, капітальний ремонт, комплекс (будова), нове будівництво, проектна документація, реконструкція, споруда, технічне переоснащення;**

ДБН А.2.2-6: **реставрація;**

ДБН А.3.1-5: виконавча документація;

ДБН В.1.2-14: **власник, встановлений термін експлуатації, експлуатація будівлі (споруди), навантаження, нагляд, надійність будівельного об'єкта, нормальна експлуатація будівлі (споруди);**

Примітка. Поняття наступних термінів розкриті у відповідних розділах ДБН В.1.2-14: бар'єр безпеки – 4.5.1, головні несучі конструкції – 5.2.2, життєвий цикл об'єкта – 4.1.1, категорії відповідальності конструкцій – 5.2.1, класи наслідків (відповідальності) будівель і споруд – 5.1.1.

ДСТУ 2272: **пожежна безпека об'єкта;**

ДСТУ 2860: дефект, довговічність;

ДСТУ-Н Б А.1.1-81: експлуатаційна характеристика, нормальне технічне обслуговування, несуча конструкція (основна конструкція), конструктивна система, компоненти конструктивної системи (компоненти конструктивної схеми, конструктивні компоненти);

ДБН В.3.1-1: підсилення будівельної конструкції чи основи, ремонт, поточний ремонт;

Положення про порядок консервації та розконсервації об'єктів будівництва [4]: консервація об'єкта (будови), розконсервація об'єкта (будови);

Правила утримання житлових будинків та прибудинкових територій [5]: утримання будинків і прибудинкових територій.

Нижче подано терміни, додатково використані в цих Нормах, та визначення позначених ними понять:

3.1 Безпека об'єкта

Властивість об'єкта не створювати загрози для життя і здоров'я людей, майна та довкілля

3.2 Догляд за об'єктом

Підтримування і відновлення експлуатаційної придатності об'єкта.

3.3 Експлуатаційна документація об'єкта

Документація, що містить вказівки з експлуатації об'єкта

3.4 Експлуатаційна придатність об'єкта

Здатність об'єкта відповідати призначенню

3.5 Моніторинг технічного стану об'єкта

Система безперервного або періодичного спостереження і контролю за визначеними показниками експлуатаційних властивостей об'єкта або його окремих елементів із своєчасним наданням даних для здійснення заходів з усунення виявлених негативних факторів

3.6 Обстеження об'єкта

Процес отримання якісних та кількісних показників експлуатаційних властивостей об'єкта з визначенням та оцінкою його технічного стану та наданням рекомендацій щодо підтримання експлуатаційної придатності або припинення експлуатації

3.7 Оцінювання технічного стану

Визначення рівня придатності технічного стану об'єкта, його конструкцій та інженерних систем на підставі порівняння фактичних значень їх характеристик із значеннями, визначеними проектною та нормативною документацією

3.8 Паспорт об'єкта

Документ, що містить загальні відомості про об'єкт та визначену за результатами обстежень характеристику його поточного технічного стану

3.9 Паспортизація об'єкта

Система періодичних обстежень об'єкта з документуванням результатів, зокрема – поточного технічного стану, у його паспорті

3.10 Технічне обслуговування (утримання) об'єкта

Комплекс заходів з підтримання експлуатаційної придатності об'єкта

3.11 Технічний огляд об'єкта

Візуальне спостереження об'єкта (частин об'єкта, конструкцій) з фіксацією виявлених невідповідностей проектним та нормативним вимогам

3.12 Технічний стан об'єкта, будівельної конструкції, інженерної системи

Сукупність значень показників, що характеризують експлуатаційну придатність об'єкта (конструкції), у порівнянні з їх гранично допустимими значеннями

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Забезпечення експлуатаційної придатності здійснюється притаманними засобами на стадіях: проектування, будівництва та експлуатації.

4.2 Забезпечення експлуатаційної придатності об'єкта здійснюється шляхом догляду за ним, спрямованим на забезпечення основних вимог до будівель і споруд щодо:

- а) механічного опору та стійкості;
- б) пожежної безпеки;
- в) відсутності загрози здоров'ю або безпеці людей та шкідливого впливу на навколишнє природне середовище;
- г) безпеки і доступності у використанні;
- д) захисту від шкідливого впливу шуму та вібрації;
- е) енергетичної ефективності та збереження тепла.

4.2.1 Для забезпечення механічного опору та стійкості об'єкти повинні бути спроектовані та побудовані таким чином, щоб навантаження на них під час їх експлуатації не призвело до:

- а) руйнування об'єкта або його частини,
- б) деформації, яка перевищує гранично допустимий ступінь,
- в) пошкодження частин об'єкта, або встановленого обладнання внаслідок деформації несучих конструкцій.

4.2.2 Для забезпечення пожежної безпеки об'єкти повинні бути спроектовані та побудовані таким чином, щоб у разі пожежі:

- а) несуча здатність конструкції була збережена протягом строку,

передбаченого проектом будівництва;

б) виникнення і поширення вогню всередині об'єкта було у межах допустимого ступеня;

в) поширення вогню на сусідні будівлі та споруди було обмеженим;

г) люди могли скористатися можливістю евакуації;

д) була передбачена безпека пожежної охорони під час проведення аварійно-рятувальних робіт.

4.2.3 Для забезпечення відсутності загрози здоров'ю або безпеці людей об'єкти повинні бути спроектовані та побудовані таким чином, щоб протягом усього їх життєвого циклу вони не створювали загрози для здоров'я і життєдіяльності людини, не впливали на навколишнє природне середовище під час будівництва, експлуатації та знесення, зокрема внаслідок:

а) виділення токсичних газів, випаровувань і біологічно шкідливих чинників, викидів забруднюючих речовин, легких органічних сполук, парникових газів;

б) виникнення умов для появи джерел радіації та наявності небезпечних для людини рівнів радіоактивності, радіоактивного опромінення людей у приміщеннях будівель та споруд виробничого та невиробничого призначення;

в) скидання забруднюючих речовин, у яких концентрація шкідливих речовин перевищує нормативні показники, у питну воду, ґрунті, морські та поверхневі води або ґрунт;

г) несправності обладнання з відведення стічних вод (водовідведення), відведення димових газів, видалення твердих або рідких відходів;

д) утворення через підвищену вологість грибкових уражень, плісняви, іржі тощо у частинах будівель та споруд або на поверхнях конструкцій всередині будівель та споруд;

е) негативного впливу штучного освітлення на серцево-судинну, нервову та зорову системи людини.

4.2.4 Для забезпечення безпеки і доступності у використанні об'єкти повинні бути запроектовані і побудовані таким чином, щоб виключити ризики нещасних випадків або пошкоджень під час експлуатації та технічного обслуговування, таких як ковзання, падіння, зіткнення, опіки, ураження електричним струмом, травми від вибуху і руйнування окремих конструкцій.

Проектування та будівництво виконують з урахуванням доступності та використання особами з обмеженими фізичними можливостями та іншими маломобільними групами осіб.

4.2.5 Для забезпечення захисту від шкідливого впливу шуму та вібрації об'єкти повинні бути запроектовані і побудовані таким чином, щоб рівень існуючого шуму та вібрації не створював небезпеки для здоров'я та життєдіяльності людини та відповідав вимогам санітарного законодавства.

4.2.6 Для забезпечення енергетичної ефективності і збереження тепла об'єкти, а також їх системи опалювання, охолодження, освітлення і вентиляції повинні бути запроектовані та побудовані таким чином, щоб забезпечувати

сприятливі та безпечні умови для перебування людини, а витрати енергії під час їх експлуатації були раціональними з урахуванням кліматичних умов. Об'єкти повинні бути енергоефективними з мінімальним використанням енергії протягом життєвого циклу.

4.3 Заходи із забезпечення експлуатаційної придатності об'єкта мають бути розроблені на підставі передпроектних вишукувань у проектній документації, забезпечені при будівництві і дотримуватись при експлуатації об'єкта.

Експлуатаційну придатність об'єкта слід підтримувати заходами догляду за ним протягом періоду експлуатації через своєчасне усунення виявлених невідповідностей проектним та нормативним вимогам. Безпеку об'єкта слід забезпечувати на всіх етапах життєвого циклу.

Зміст, обсяги і терміни здійснення заходів з догляду за об'єктом слід встановлювати на підставі даних нагляду за його станом.

Принципи забезпечення експлуатаційної придатності об'єкта протягом його життєвого циклу наведені у додатку А.

4.4 Проектна документація має передбачати технічні рішення із забезпечення експлуатаційної придатності об'єкта на всіх етапах життєвого циклу. Ці рішення мають враховувати визначену довговічність та клас наслідків (відповідальності) об'єкта, категорії відповідальності окремих конструкцій та систем, умови їх експлуатації, необхідну стабільність властивостей тощо.

Проектна документація має містити характеристики об'єкта та його компонентів, необхідні для відстеження і підтримання його експлуатаційної придатності під час експлуатації.

Вимоги проектної документації щодо забезпечення експлуатаційної придатності об'єкта мають бути враховані при створенні (або коригуванні) його експлуатаційної документації.

4.5 Підтримання експлуатаційної придатності об'єкта здійснюють засобами догляду відповідно до розділу 5.

При використанні об'єкта за призначенням здійснюють заходи із збереження, а за потреби – відновлення експлуатаційної придатності.

У разі зміни умов експлуатації або функціонального призначення об'єкта його експлуатаційні властивості приводять у відповідність до нових потреб.

За необхідності припинення експлуатації (або будівництва) об'єкта здійснюють його консервацію або ліквідацію. Для законсервованого об'єкта також здійснюють необхідний обсяг заходів з нагляду та догляду.

4.6 Контроль за експлуатаційною придатністю і технічним станом об'єкта із своєчасним виявленням невідповідностей проектним та нормативним вимогам здійснюють засобами нагляду за об'єктом.

Засобами нагляду є:

- а) постійні спостереження та періодичні технічні огляди об'єкта, якими

відстежується дотримання правил технічної експлуатації, технічний стан конструктивної системи, окремих конструкцій та інженерних систем (відповідно до розділу 5);

б) періодичні планові та позапланові обстеження об'єкта (відповідно до розділу 6);

в) інструментальний моніторинг стану об'єкта, окремих елементів або систем (за потреби) – тимчасовий або постійний.

4.7 У здійсненні нагляду та догляду за об'єктом дотримуються вказівок чинних будівельних норм та національних стандартів, проектної та експлуатаційної документації. Нагляд і догляд здійснюють з урахуванням класу наслідків (відповідальності) об'єкта та категорії відповідальності окремих конструкцій.

5. ПІДТРИМАННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЇ ПРИДАТНОСТІ ОБ'ЄКТІВ

5.1 Можливість експлуатації об'єкта за призначенням забезпечують шляхом догляду за ним для підтримування його експлуатаційної придатності, а у разі зміни умов експлуатації – шляхом адаптації об'єкта до нових умов.

Склад, обсяги і терміни заходів із підтримання експлуатаційної придатності об'єкта з усуненням виявлених невідповідностей проектним та нормативним вимогам визначають на підставі даних нагляду за його технічним станом.

5.2 Підтримування (та поліпшення) експлуатаційної придатності об'єкта здійснюють за двома основними напрямками:

збереження експлуатаційних характеристик об'єкта протягом встановленого терміну експлуатації;

відновлення експлуатаційної придатності об'єкта через капітальні ремонти або реставрацію.

5.2.1 Засобами збереження експлуатаційної придатності є заходи з технічного обслуговування об'єкта, його конструкцій, інженерних систем. За необхідності слід виконувати захист від негативного впливу прилеглої забудови та/або оточуючого середовища на експлуатаційну придатність та безпеку об'єкта.

Технічне обслуговування включає:

а) поточні заходи з утримання об'єкта;

б) поточні ремонтні роботи із забезпечення експлуатаційної придатності об'єкта.

Поточні заходи з утримання підтримують експлуатаційну придатність об'єкта, запобігають передчасному зношенню конструктивних елементів та інженерних систем.

Поточні ремонтні роботи виконують для своєчасного захисту конструкцій та інженерних систем шляхом виконання запобіжних заходів і усунення дрібних пошкоджень.

5.2.2 Відновлення (поліпшення) експлуатаційної придатності об'єкта через

капітальний ремонт слід здійснювати у випадках значної фізичної зношеності, пошкоджень або руйнування конструкцій та/або інженерних систем, ліквідації наслідків пожежі, аварії.

5.3 У разі зміни умов експлуатації або функціонального призначення об'єкта його пристосування до нових умов здійснюють через реконструкцію (шляхом перебудови) або технічне переоснащення.

5.4 У разі неможливості або недоцільності відновлення експлуатаційних властивостей об'єкта, необхідних для його експлуатації за призначенням, або за необхідності припинення його експлуатації здійснюють консервацію або ліквідацію об'єкта з урахуванням законодавчих, містобудівних, технічних, економічних та інших вимог.

Примітка. Консервація або ліквідація об'єкта може бути здійснена також за потреби у припиненні його будівництва.

5.4.1 При консервації або ліквідації об'єкта слід забезпечити безпеку виконання робіт, безпеку прилеглої забудови і території, а у разі консервації – також збереження протягом встановленого терміну законсервованого об'єкта.

Роботи з консервації, розконсервації, ліквідації об'єкта, мають виконуватись у відповідності до проектно-технологічної документації, яка передбачає дотримання основних вимог до об'єкта (див. 4.2).

Така документація має розроблятися на підставі попереднього обстеження об'єкта, його інженерних систем, прилеглої забудови і території.

5.4.2 Законсервований об'єкт підлягає нагляду за технічним станом з метою своєчасного виявлення відхилень від нормального стану, небезпечних дефектів або пошкоджень конструкцій. У разі потреби мають бути здійснені необхідні заходи з технічного обслуговування об'єкта.

5.4.3 Ліквідація об'єкта може здійснюватись шляхом його знесення (руйнування з утилізацією відходів), демонтажу (розбирання з подальшим використанням продуктів, що звільняються) або змішаного варіанту.

5.5 Об'єкт, технічний стан якого за результатами обстеження визнано непридатним до нормальної експлуатації (відповідно до розділу 6), на період виконання заходів з відновлення експлуатаційної придатності має використовуватись за обмеженим режимом експлуатації.

5.6 Експлуатацію об'єкта (або його частини), технічний стан якого за результатами обстеження визнано аварійним (відповідно до розділу 6), слід зупинити до відновлення експлуатаційної придатності або до ліквідації.

5.7 Заходи з підтримання експлуатаційної придатності об'єкта відображають у технічному журналі з експлуатації, де мають бути зафіксовані:

- а) результати поточних спостережень за об'єктом та його конструктивними елементами;
- б) факти настання нестандартних або надзвичайних ситуацій;
- в) висновки щодо результатів періодичних технічних оглядів та

обстежень об'єкта, моніторингу окремих частин або конструкцій – з посиланням на відповідні звітні документи;

г) дані щодо виконаних робіт з технічного обслуговування об'єкта – усунення виявлених наглядом несправностей, дефектів та пошкоджень конструкцій, підтримування нормального стану об'єкта і належного рівня його експлуатаційних характеристик;

д) дані щодо капітальних ремонтів, реставрації, реконструкції, консервації, якщо такі проводилися.

6 ОБСТЕЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЇХ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ

6.1 Шляхом обстежень об'єкта визначають поточні якісні та кількісні показники його експлуатаційних властивостей.

За потреби у тривалому відстеженні цих показників по об'єкту, окремих його частинах, конструкціях або системах проводиться їх інструментальний моніторинг.

Ці дані мають використовуватись як підстава для визначення змісту, обсягів і термінів виконання заходів з догляду за об'єктом для підтримання чи відновлення його експлуатаційної придатності або припинення експлуатації.

6.2 Обстеження поділяються на планові та позапланові.

Плановими обстеженнями оцінюють поточний технічний стан об'єкта, встановлюють можливість його подальшої безаварійної експлуатації або необхідність відновлення експлуатаційних властивостей.

Позапланове обстеження об'єкта проводять у разі необхідності відновити його експлуатаційні властивості, змінити умови використання або припинити експлуатацію.

Мета обстеження та оцінки технічного стану об'єкта, склад інформації щодо його результатів, склад і обсяги робіт з його проведення мають бути визначені в технічному завданні. При наявності результатів науково-технічного супроводу їх слід враховувати у технічному завданні.

6.3 Планові обстеження слід здійснювати на відповідність основним вимогам законодавства, чинних будівельних норм та національних стандартів залежно від типу, призначення і класу наслідків (відповідальності) об'єкта.

6.4 В межах встановленого терміну експлуатації об'єкта термін його наступного планового обстеження має призначатись під час чергового обстеження з умови, що до наступного обстеження експлуатаційна придатність об'єкта може бути підтримана.

Після закінчення встановленого проектною документацією терміну експлуатації об'єкта питання щодо його подальшої експлуатації вирішують за результатами обстеження.

6.5 Позапланове обстеження об'єкта слід проводити після екстремальних

явищ стихійного або техногенного характеру та/або у разі:

а) якщо черговим технічним оглядом виявлено, що технічний стан об'єкта погіршився порівняно з попереднім оглядом до рівня, який не відповідає вимогам експлуатаційної придатності;

б) виявлення нових значних дефектів і пошкоджень конструкцій, руйнування об'єкта або його частини;

в) виникнення або прогнозування небезпечних змін в умовах експлуатації, які загрожують змінити проектні навантаження, впливи, інженерно-геологічну, гідрогеологічну або іншу ситуацію чи конструктивну систему об'єкта;

г) планування заходів з відновлення експлуатаційної придатності об'єкта або його пристосування до зміни умов експлуатації;

д) планування консервації, розконсервації або ліквідації об'єкта.

6.6 При обстеженні об'єкта має перевірятись відповідність його експлуатаційних властивостей умовам використання за призначенням та відповідність об'єкта основним вимогам.

Перевірку основних вимог слід здійснювати відповідно до таких норм:

а) механічний опір та стійкість – ДБН В.1.2-6, ДБН В.1.2-14;

б) пожежна безпека – ДБН В.1.1-7 та ДБН В.1.2-7;

в) безпека життя і здоров'я людини та захист навколишнього природного середовища – ДБН В.1.2-8, ДБН В.1.2-12;

г) безпека експлуатації – ДБН В.1.2-9;

д) захист від шуму – ДБН В.1.1-31, ДБН В.1.2-10;

е) економія енергії – ДБН В.1.2-11, ДБН В.2.6-31.

Поряд із зазначеними нормативами слід використовувати відповідні будівельні норми та національні стандарти.

Перелік основних вимог, які на потребу замовника мають бути враховані при оцінці технічного стану об'єкта, обумовлюється в технічному завданні на обстеження.

6.7 Рівень придатності технічного стану об'єкта визначають на підставі визначеного рівня стану основ, технічного стану окремих конструкцій та інженерних систем.

Рівень придатності технічного стану конструкцій та інженерних систем визначають через ступінь їх відповідності нормативним та проектним рішенням, з врахуванням також їх впливу на дотримання об'єктом основних вимог, обумовлених в технічному завданні на обстеження.

Характеристики технічного стану конструкцій та інженерних систем та їх значення, необхідні для дотримання об'єктом встановлених вимог, визначають за відповідними державними та/або галузевими будівельними нормами та стандартами. При цьому слід брати до уваги тип та призначення об'єкта, його експлуатаційні властивості, клас наслідків (відповідальності), поточні та передбачувані умови використання.

6.8 Технічний стан об'єкта за рівнем придатності характеризують однією з чотирьох категорій:

а) нормальний – кількісні та якісні значення всіх контрольованих параметрів технічного стану відповідають встановленим в чинних нормах значенням з врахуванням меж їх зміни та проектній документації (за наявності);

б) задовільний – окремі показники контрольованих параметрів не відповідають вимогам норм та/або проектній документації (за наявності) і можуть частково порушувати вимоги другої групи граничних станів, але наявні порушення вимог не призводять до порушення експлуатаційних властивостей об'єкта, необхідних для його використання за визначеним призначенням;

в) непридатний до нормальної експлуатації – наявні дефекти і пошкодження, що призвели до значного зниження експлуатаційної придатності об'єкта, порушені вимоги другої групи та окремі вимоги першої групи граничних станів, але небезпека раптового руйнування відсутня, і при контролі (моніторингу) технічного стану можливе використання об'єкта за обмеженим режимом експлуатації;

г) аварійний – наявні дефекти і пошкодження, що порушують вимоги другої та першої груп граничних станів, експлуатаційну придатність об'єкта вичерпано та/або є небезпека його раптового руйнування.

6.9 При проведенні обстеження об'єкта, розташованого в ущільненій забудові слід брати до уваги стан прилеглої забудови, характер і зону взаємного впливу, стан навколишнього середовища.

6.10 За необхідності обстеження об'єкта із значними пошкодженнями попередньо мають бути вжиті заходи із забезпечення безпеки проведення робіт з обстеження.

6.11 Обстеження та оцінку технічного стану за необхідності проводять для окремих частин об'єкта, виділених за функціональними або конструктивними ознаками.

Відокремлена частина об'єкта може бути віднесена до нижчої категорії технічного стану, ніж об'єкт в цілому; ця категорія може не розповсюджуватись на інші частини об'єкта за умови, що немає загрози зниження надійності та безпеки їх експлуатації.

6.12 Обстеження інженерних систем проводять для оцінювання їх технічного стану, придатності до подальшої експлуатації, а також впливу на технічний стан об'єкта в цілому.

6.13 На підставі періодичних обстежень у паспорті об'єкта, який має бути оформлений при прийнятті його в експлуатацію, відображають дані щодо виявлених змін окремих характеристик об'єкта, його поточного технічного стану, необхідних заходів з підтримання експлуатаційної придатності та термінів їх здійснення, терміну наступного планового обстеження.

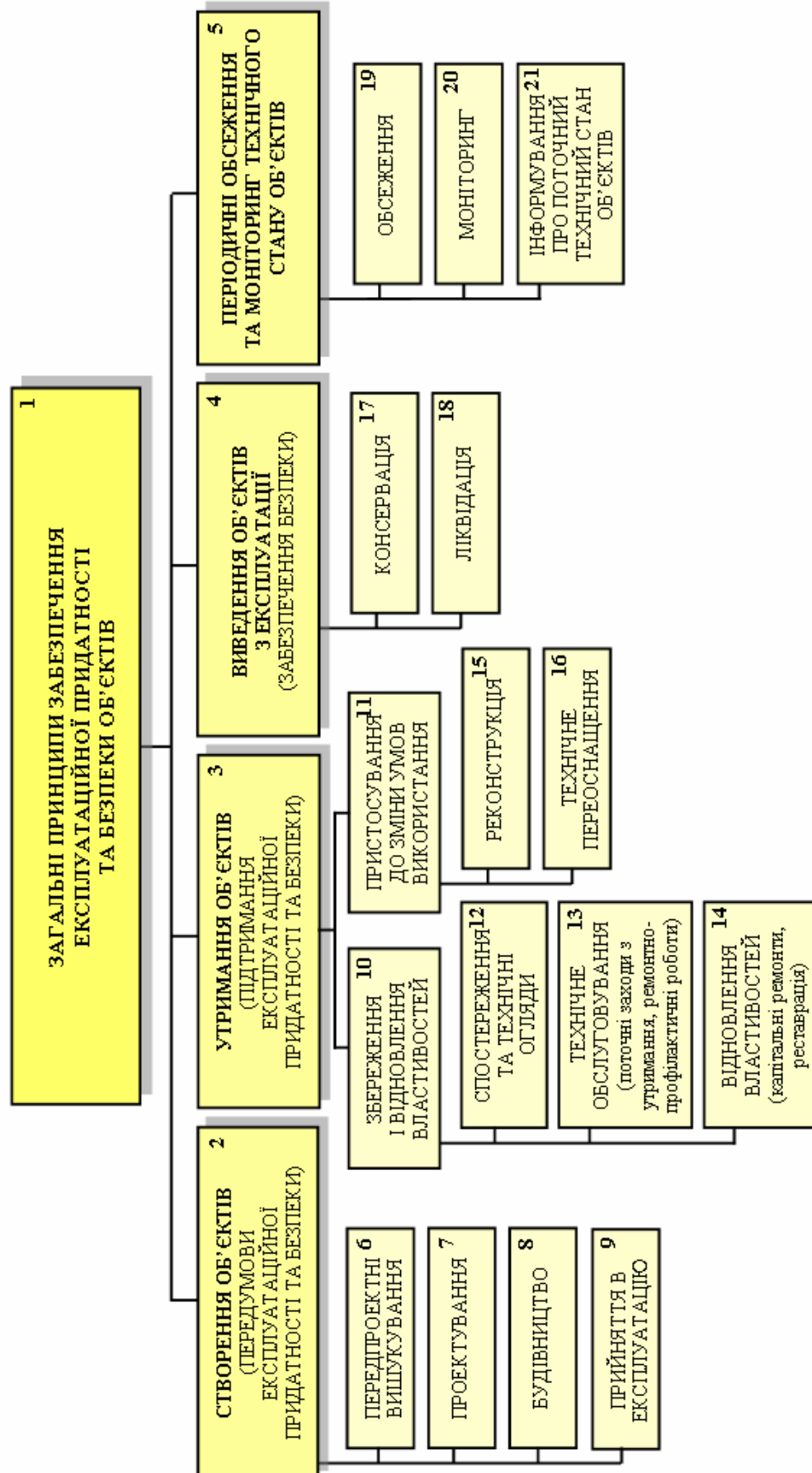
Якщо для існуючого об'єкта, на якому проводиться обстеження, паспорт відсутній, його слід оформити у складі робіт з обстеження.

6.14 Види об'єктів, які підлягають обов'язковому обстеженню, встановлюються законодавством.

6.15 За потреби у детальному і тривалому відстеженні стану окремих частин або конструкцій об'єкта, властивості яких (несуча здатність, деформації, стійкість тощо) суттєві для нормальної експлуатації об'єкта та запобігання аварій, здійснюється моніторинг цих елементів з використанням спеціальних технологій та технічних засобів.

ДОДАТОК А
(довідковий)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЇ ПРИДАТНОСТІ ОБ'ЄКТІВ
ПРОТЯГОМ ЇХ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ

БІБЛІОГРАФІЯ

- 1 Кодекс цивільного захисту України № 5403-VI від 02.10.2012
- 2 Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності" № 3038-VI від 17.02.2011
- 3 Технічний регламент будівельних виробів, будівель і споруд. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2006 р. № 1764
- 4 Положення про порядок консервації та розконсервації об'єктів будівництва, затверджене наказом Мінбуду України № 2 від 21.10.2005
- 5 Правила утримання житлових будинків та прибудинкових територій, Наказ Держжитлокомунгоспу України від 17.05.2005 № 76, зареєстровано в Мін'юсті № 927/11207 від 25 серпня 2005 р.
- 6 ГОСТ 18322-78 Система технического обслуживания и ремонта техники. Термины и определения. (Система технічного обслуговування і ремонту техніки. Терміни та визначення)
- 7 Барашиков А.Я., Малишев О.М. Оцінювання технічного стану будівель та інженерних споруд: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів – К.: Основа, 2008
- 8 Бліхарський З.Я. Реконструкція та підсилення будівель і споруд: навчальний посібник – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2008
- 9 Временное положение по проведению общих периодических и внеплановых осмотров строительных конструкций производственных зданий и сооружений – К.: АП НИИСП, 1996
- 10 Гавриляк А. І. та ін. Технічна експлуатація, реконструкція і модернізація будівель – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2006
- 11 МДС 12-46.2008 Методические рекомендации по разработке и оформлению проекта организации строительства, проекта организации работ по сносу (демонтажу), проекта производства работ – М.: ЗАО "ЦНИИОМТП", 2008
- 12 Правила обстеження, оцінки технічного стану та паспортизації зовнішніх мереж споруд водопостачання і водовідведення – К.: УкрНДІнжпроект, 1999
- 13 Правила обстеження, оцінки технічного стану та паспортизації теплових мереж і споруд на них – К.: УкрНДІнжпроект, 1999
- 14 Примірний перелік послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та послуг з ремонту приміщень, будинків, споруд, затверджений наказом Держжитлокомунгоспу України від 10.08.2004 № 150
- 15 П4-02 (пособие к строительным нормам и правилам) к СНиП 3.03.01-87 Консервация строящихся объектов: Министерство архитектуры и строительства Республики Беларусь – Минск: 2002
- 16 Рекомендации по обследованию и мониторингу технического состояния

эксплуатируемых зданий, расположенных вблизи нового строительства или реконструкции – М.: Москомархитектура, 1998

- 17 ГОСТ 31 937-2011. Здания и сооружения. Правила обследования и мониторинга технического состояния, Межгосударственная научно-техническая комиссия по стандартизации, техническому нормированию и оценке соответствия в строительстве
- 18 Положення про паспортизацію потенційно небезпечних об'єктів, Наказ МНС України 18.12.2000 № 338
- 19 Методика ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів, Наказ МНС України 23.02.2006 № 98
- 20 Правила технической эксплуатации производственных зданий и сооружений предприятий горно-металлургического комплекса Украины. Утверждены Министерством промышленной политики Украины «12» ноября 2003 г., Днепропетровск, 2003
- 21 НПАОП 45.2-1.01-98 Правила обстежень, оцінки технічного стану та паспортизації виробничих будівель і споруд
- 22 НПАОП 45.2-4.01-98 Положення про безпечну та надійну експлуатацію виробничих будівель і споруд
- 23 НПАОП 45.2-4.02-98 Положення про спеціалізовані організації з проведення обстежень та паспортизації існуючих будівель і споруд з метою забезпечення їх надійності й безпечної експлуатації
- 24 НПАОП 45.2-4.03-98 Положення про головну організацію з координації дій, підготовки нормативних документів і з питань обстежень та паспортизації будівель і споруд з метою забезпечення їх надійності й безпечної експлуатації (ГКНО)

Код УКНД 91.040

Ключові слова: будівля, споруда, об'єкт, життєвий цикл, безпека, експлуатаційна придатність, експлуатаційна документація, конструктивна система, конструкція, категорія технічного стану, категорія складності, клас наслідків (відповідальності) об'єкта, категорія відповідальності конструкції, нагляд, догляд, обстеження, моніторинг, технічне обслуговування, технічний стан, ремонт, реконструкція, технічне переоснащення, консервація, ліквідація.

Керівник розробки, директор ДП
"Науково-дослідний інститут
будівельного виробництва"

О.М. Галінський

Відповідальний виконавець, провідний
науковий співробітник

В.І. Садовський